Nae Mărescu în viaţa de toate zilele

Să-mi îngăduiţi, de data aceasta, prezentându-vă în viaţa de toate zilele pe inginerul Nae Mărescu, preşedintele Stadiului Român, să renunţ la obişnuita tentativă de portret din fruntea interviewurilor noastre duminicale...

Este atât de interesantă personalitatea acestei populare figuri a sportului românesc şi sunt atât de sugestive amănuntele acestui reportaj, încât ar fi un lucru cu desăvârşire insignifiant, să ne mai oprim la schiţa unui portret, care, în nici un caz nu ar reprezenta cu fidelitate pe preşedintele Stadiului Român...

E preferabil, deci, să mă însoţiţi în plimbarea pe care am făcut-o cu maşina până în comuna subur-bană Bragadiru, unde d. Mărescu e director la fabrica de spirt cu acelaş nume. Cam mult de mers, neîndoios, dar, vă asigur, e o deplasare nespus de instructivă şi de impresionantă,

Il veţi găsi aici pe popularul Nae Mărescu, îmbrăcat în haina severă a inginerului-chimist şi administrând fabuloasa avere a fabricei Bragadiru: fabrica de conserve, fabrica de spirt şi de drojdie, crescătoria de porci, crescătoria de păsări, ferma, o vie, o pădure, două moşii, o fabrică de cărămizi, o moară, însfârşit, un întreg aresenal productiv, în mijlocul căruia, jucătorul de rugby, face oficii ireproşabile de director şi de bun gospodar...

Ce contrast ! Două lumi deosebite... «Nae» depe terenul FSSR, care strigă din fundul bojocilor «Impinge Stad» şi «domnul director», conducător al unei întreprinderi de proporţii covârşitoare...

Aşteptându-l pe Nae Mărescu în biroul fabricei, am impresia, la un moment dat, că figurile funcţionarilor nu-mi sunt cu desăvârşire necunoscute... Unul parc'ar semăna cu Manea, faimosul recordman atletic. Din păcate, mi-e imposibil să-i stabilesc identitatea, fiindcă nu prea cunosc lumea aceasta a atletismului...

Petrecere în «insulă»

Nae Mărescu, făcându-şi apariţia puţin mai târziu, mă surprinde în plină anchetă de identitate...

— E Manea.. Cred că îl cunoşti..

— Mi s'a părut că e el.. Dar ce caută aici?

— Ce caută? Păi aproape tot personalul de-aici e compus din sportivi. Portarul e Crăciun, fostul recordman pe 100 metri... Ala de colo e Topală... Tot Stadiul Român e aici. Ştii cine e şoferul care te-a adus aici ?

— ?....

— E Gică Ionescu, faimosul internaţional de rugby. Chiar acum s'a liberat din armată. Nu ştiu cum se făcuse o încurcătură că mai trebuia să facă încă 15 zile de cătănie. Am alergat eu pe la general să-l scap, dar n'am putut. Gică a fost însă mai deştept: s'a aranjat cu plutonierul şi uite-l liber.

— Şi sunt muncitori sportivii dumitale ?

— Foarte muncitori..

— Dar nu fac confuzie între camaradul lor depe teren şi directorul de fabrică ?

— Nici o grijă. Pe teren «Nae» colegul lor de echipă. Aici însă sunt director şi ei sunt funcţionari şi ne comportăm fiecare ca atare, fără nici un fel de compromis...

D. Mărescu m'a poftit apoi în locuinţa d-sale situată în clădirea fabricei. In hall, musafirul se împiedică de numeroase trofee de vânătoare, iar în prima cameră, de primire, se pare, privirile îmi sunt atrase de sumedenia de cupe înşirate pe o masă şi de diversele... diplome suspendate pe pereţi: Liceul Schewitz Thierin... Mihaiu Viteazu... Inginer chimist la Lille... Licenţiat fizicochimice... Geologie...

Unde o fi arhimandritul Scriban să vadă «influenţa nefastă a sportului»!...

Inainte de a ne aşeza la vorbă, Nae Mărescu mă roagă să vizitez pista de alergări pe care a amenajat-o în apropiere, precum şi tirul de porumbei, plaja, etc...

Din goana maşinii, d. Mărescu îmi semnalează în spatele nostru o gabrioletă condusă de un popă...

— E popa Turcu.. Ala celebru, care trage cu revolverul în timpul alegerilor.. Nu e vorba că e aici o comună de hoţi, ce nu s'a mai pomenit... Şi nişte scandalagii... Nişte bandiţi... Intr'un rând, primarul comunei, împreună cu şeful postului de jandarmi pasă-mi-te, m'au acostat şi m'au lovit cu un ciomag în cap.. Să mă omoare şi mai multe nu...

— Pe ce chestie?

— Nu ştiu cine n'avusese de lucru şi răspândeşte svonul că am de gînd să candidez la demnitatea de primar al comunei. Infricoşat, primarul în funcţiune, a ţinut să nu existe concurent şi m'a pocnit cu parul în cap, în prezenţa binevoitoare a jandarmului, care mi-a mai făcut şi proces-verbal de... rebeliune..

Maşina stopează în vecinătatea unei mici insule şi d. Mărescu mă poartă de colo până colo, arătându-mi cu legitimă mândrie realizările d-sale, puse pe picioare cu sprijinul moral şi material al domnului Dimitrie Mironescu, preşedintele de onoare al Stadiului Român: pista de sgură, terenul de rugby, plaja, tirul de porumbei, casa de vânătoare, etc...

La înapoiere, ne oprim şi la,. porcăria fermei «Bragadiru», unde Nae Mărescu îmi prezintă pe singurul porcar din România care vorbeşte franţuzeşte,.. E un om cam la vre-o 50 de ani... A slujit în Legiunea străină, în Maroc şi s'a înapoiat de acolo cu o franceză îndeajuns de bine stăpânită.

— Quelle heure est-il ?

— Quatre heures et demie, monsieur l'ingénieur...

— Mon ami, le journaliste Jack Berariu, veut connaître votre nomme..

— Je suis enchanté.. Tănase Scurtu...

Reîntorşi la fabrică, Nae Mărescu aduce imediat discuţia despre rugby semnalând cu melancolie faptul că din vechea gardă, nu mai trăesc astăzi decât d-sa, Puia Vârvoreanu, care e procuror şi Benţea, ajuns maior pe la un regiment din Transilvania...

Prilej să ne începem interviewul...

M'a convertit Dorel Davilla...

— Cum ai început să joci rugby?

— Mi-aduc aminte ca acum. Aveam o bicicletă nouă şi mă ţineam toată ziua după vedetele depe vremea aceea ale ciclismului. Pe unde e azi Arcul de Triumf era atunci un moş care vindea rahat. Intr'o zi, nu ştiu cum am făcut un viraj şi am căzut pe marginea şoselii în faţa tarabei moşului...

In timp ce mă ştergeam de praf, m'am pomenit cu Davidescu, căpitanul echipei de rugby, dela Mihai Viteazu.

— Mă, tu ştii să joci rugby?

In treacăt fie zis, habar n'aveam. Am fost totuşi luat să complectez echipa şi după câteva peripeţii am ajuns în prima echipă a Tennis Clubului, unde am jucat împreună cu fraţii Mircea, George, Ionel şi Barbu Economu...

— Cum a luat naştere Stadiul Român?

— Din cauza... footballului. Jucam rugby la Tennis Club, dar mă ocupam şi cu footballul, activând sub culorile Colentinei, alături de Dorel Davilla, Brabeţeanu, Bolton, etc...

Intr'o Duminică, tocmai când Tennis Clubul avea de susţinut un match greu cu Sporting, Dorel Davilla a trecut pe la mine şi m'a luat pe sus, cu maşina, ducându-mă la

Dela „Nae" la „domnul director". Un şofeur celebru. Porcarul franţuzit. „Nu pot, Maiestate, má lucrează". Ce nu ştie arhimandritul Scriban. Vânătorului îi stă bine cu minciuna. Când vrei să fii primar în Bragadiru

Ploeşti, unde Colentina avea de susţinut un match de football.

Aici să-ţi fac o paranteză cu jocul dela Ploeşti. Jucam pe un fel de maidan şi ne desbrăcam la un metru de tuşe. La un moment dat, dela un hands neacordat de arbitru, s'a iscat un scandal enorm, urmat, natural, de bătaie. Davilla a trebuit să facă uz de sabie, pentru a ne scăpa de furia republicanilor. Pe atunci să fi văzut «galerie» la Ploeşti. Asta de acuma, de care vă plângeţi voi footballiştii e vax pe lângă ăia de acum 20 de ani...

Dar stai să-ţi spun chestia cu rugby-ul. Jucând la Ploeşti football, am absentat, natural, din echipa de rugby a Tennis-Clubului, care a mâncat bătaie dela Sporting. Caracostea s'a făcut foc şi m'a luat la palme. Căci din cauza mea s'a pierdut matchul.

Reacţionând împotriva palmelor căpătate dela Caracostea, am trecut la Sporting şi am participat la o nouă victorie repurtată asupra Tennis Clubului. De data aceasta

însă, d. Caracostea nu s'a mai mulţumit că bătaia, ci m'a suspendat pur şi simplu.

Cum s'a înfiinţat Stadiul Român...

— De necaz, am înfiinţat Stadiul Român... Cu 80 lei...

— Cu 80 lei ?

— Cu atât... Şi ce eforturi încă şi ce sacrificii până ce am strâns acest capital. Eram tineri, entuziaşti şi aceasta valora mai mult pe atunci. Aşa se făcea sport pe vremea aceea. Şi era bine. Pe mine, crede-mă, nu mă încântă succesele de astăzi: asistenţă, turnee, nocturne şi alte progrese moderne, care nu reprezintă decât un mercenarism feroce. Aceasta nu mai e sport...

M'a întrebat cineva, mai deunăzi, dece nu-şi face Stadiul Român şi o echipă de football. Şi i-am răspuns: fiindcă Stadiul Român n'are parale, iar o echipă de football se face cu parale... Şi copiii dela categoria III-a au ochii mari după diverse avantagii pe care le-ar putea câştiga de pe urma footballului. Cât despre dragostea de club, despre această adevărată religie sportivă, ce să mai vorbesc. Nu mai există sentimentul acesta de club. Profesionalismul l-a desfiinţat cu desăvârşire. Ubi bene, ibi patria est, asta este deviza de astăzi a jucătorului de football... Mă plăteşte Venus, mă duc la Venus, îmi dă mai multe parale Ripensia, mă duc la Ripensia...

E trist...

Eu, cel puţin, sunt învăţat cu totul altfel de moravuri...

— Spune-mi, domnule Mărăscu, un moment impresionant din viaţa dumitale sportivă.

Un moment mare

— Dragă domnule, în atâţia ani de zile, multe mi s'au mai întâmplat... Dar să-ţi povestesc totuşi un moment cu adevărat impresionant din cariera mea sportivă. Un moment totdeodată de mare satisfacţie...

Comandam, în 1927, echipa României, la Paris, când ne-au bătut francezii ca pe hoţii de cai. Frânţi de oboseală, ameţiţi, deprimaţi, ne retrăsesem în cabine. La un moment dat, un tânăr intră în cabină şi îmi spune că sunt chemat afară de un domn...

Ies din cabină... In faţa mea A. S. R. Principele Carol, actualul Suveran.

— Ce fac băieţii ?

— Se îmbracă, Alteţă..

Şi prinţul a intrat în cabină, unde ne-a felicitat şi a stat de vorbă cu toţi băieţii, încurajându-i:

— «Nu disperaţi. Numai aşa veţi învăţa...

De-atunci, — să ne fie îngăduită această paranteză, — Nae Mărescu a mai avut prilejul să stea de vorbă cu Regele Carol. Cel puţin noi cunoaştem convorbirea care a avut loc, mai acum un an, la Braşov, între Suveran şi preşedintele Stadiului Român...

Venise vorba despre federaţiile de rugby şi atletism.

— Mă, Naie, a întrebat Suveranul... Dece nu uniţi voi federaţiile acestea două ?

Iar Mărescu de colo :

— Nu se poate Majestate... Să mă lucreze Schmettau?

Suveranul s'a amuzat copios de acest «să mă lucreze» şi l-a bătut peste umeri pe Nae Mărescu...

Mai departe, convorbirea noastră cu d. Mărăscu a abordat începuturile carierii sportive, cu primele succese atletice şi cu amintirile multe şi frumoase din vremurile petrecute în Franţa...

— Venisem la Paris să studiez fizico-chimicele... Cu titlul de internaţional român pe care îl aveam, nu mi-a fost greu să activez sub culorile lui Stade Francais. Am fost încercat în postul de pilier şi, natural, că n'am corespuns cu cele 70 kilograme ale mele. Am fost plasat atunci în echipa a doua în linia treia. Mai târziu, în 1920 am fost promovat în prima echipă, luând locul lui Titi Crăciunescu, care plecase în ţară. Atunci am cunoscut cele mai mari succese: am fost selecţionat în echipa Parisului, care a jucat de Ziua Armistiţiului, împotriva Sudului... Oricât, e ceva asta, — nu?..

Intre «băeţi»...

La Paris

La Paris mai aveam mulţi camarazi. De-o pildă, pe Manu şi Volvoreanu, care jucau la Racing şi cu care eram buni prieteni. De-altfel, datorită insistenţelor lor, am trecut în 1921 la Racing, unde n'am jucat însă decât foarte scurt timp, căci am părăsit Parisul, stabilindu-mă la Lille..

Aici, am fost căpitanul lui Olympique Lillois, care tocmai se înfiinţase. Am jucat doi ani la Lille, cu excepţia vacanţelor, când veneam în ţară şi jucam la Stadiul Român... Imi iubeam foarte mult clubul. Ţiu minte că, la un moment dat, am venit dela Lille la Bucureşti special pentru un match hotărâtor al Stadiului Român. Şi am venit pe spezele mele....

Aşa înţelegeam eu sportul. Dealtfel, întotdeauna am cheltuit parale frumoase pentru a-mi întreţine pasiunea mea sportivă. Te rog să mă crezi că şi astăzi, — fără să fiu deloc bogat, — îmi îngădui plăcerea de a cheltui jumătate din leafa mea, pentru a ameliora diversele nevoi ale Stadiului Român..

D. Mărescu îmi istoriseşte apoi episoade din vremea răsboiului :

— Am făcut retragerea în Moldova, am fost pe front şi apoi m'am regăsit cu mulţi dintre camarazii mei de oaste şi de sport, pe terenul dela şosea.. Ţiu minte că s'a încercat realizarea unui match între soldaţii germani, rămaşi încă pe aici, şi «echipa albastră». Mai toţi băeţii au refuzat însă. Nu ne puteam împăca cu ideea de a juca «...amical» cu nemţii...

Ne reîntoarcem apoi la lucruri actuale...

— Duminecă voi juca în echipa Stadiului, în locul lui Virgil Ioan, care şi-a fracturat un deget într'o ciocnire cu Deju şi nu e încă restabilit.. Să vedem cum mă voiu comporta...

— Te-an antrenat?

— Antrenament n'am deloc. Băeţii ţin însă să joc Duminecă, pentru comandă... Ca să mă ştie şi pe mine pe teren... Ca să mă vadă în mijlocul lor... Altfel, nu cred să fie scofală mare de mine. Nu am decât antrenament de vânătoare.. Am umblat nişte kilometri, am urcat nişte dealuri...

— Iţi place mult vânătoarea, am impresia domnule Mărescu... Te judec şi după fotografiile astea, care te reprezintă în chip de virtuoz al sportului cinegetic...

— Intr'adevăr nu mă dau în lături dela o vânătoare. Imi place. Mă pasionează. De-altfel, nu uita că vorbeşti cu preşedintele «Cercului vânătorilor»...

— Preşedinte ?

— Preşedinte în toată regula...

— O demnitate în plus...

— Dar una din cele profund simpatice...

„Pseudokinegeticos..."

Preşedinţia «Cercului vânătoresc» îmi furnizează una din ocupaţiile cele mai agreabile. Nici nu-ţi poţi închipui cât de reconfortante sunt şedinţele «Cercului», în care punem la cale organizările de vânătoare şi ne delectăm curiozitatea cu povestirea diverselor noastre peripeţii vânătoreşti.

— Şi nu se minte mai deloc... — nu e aşa, domnule Mărescu?

— Ba să fie a dracului de meserie că se minte în draci. N'am mai pomenit domeniu în care minciuna să fie cultivată cu atâta frenezie, ca în lumea noastră, a vânătorilor. Nici măcar în politică nu se minte atâta...

— Şi probabil că sunt specialişti şi specialişti...

— Te cred...

— Dumneata cum eşti văzut?

— Eu, dragă, nu prea contez... Fac parte din rândurile mincinoşilor mediocri... In schimb avem în «Cercul» nostru unul Georgescu care minte de te înebuneşte.. Vorba şi minciuna... Ce să-ţi spun, e un deliciu să-l asculţi cum se... bărbiereşte...

Nu ştiu când, la o şedinţă oarecare ţinută mai acum câteva luni, Georgescu ăsta începe să ne povestească amănuntele unei vânători pe care o făcuse el în împrejurimile Odorheiului...

Parcă îl aud:

— Mă băeţi, mă, şi ce'mi trăsni prin cap într'o dimineaţă, să plec singur la vânătoare. Zis şi făcut, mi-am încărcat puşca, m'am aprovizionat cu cartuşe, mi-am luat sacul de vânătoare şi... întinde-o neică...

N'apuc însă bine să intru în pădure şi zăresc la o distanţă de 1 kilometru, un sitar. Mă apropii, sitarul nu mă simte, scot puşca, ochesc, trag, îl omor şi îl pun în sac.

Un prim succes...

Merg mai departe câteva sute de

După vânat...

metri, când, deodată, zăresc într'un tufiş, capul unui iepure. Scot puşca, ochesc, trag, îl omor şi... la sac cu el... Iar mai merg ce mai merg şi observ o mişcare după un desiş. O vulpe... Scot puşca, ochesc, trag, o omor şi o pun la sac...

Ce să vă spun, mă băeţi, îmi eşea vânatul înainte, parcă ar fi fost înţeles cu mine. Imediat după vulpe, dau de nişte potârnichi. Scot puşca, ochesc, trag, le omor şi le pun în sac. Pe urmă îmi iese în drum o căprioară. Scot puşca, ochesc, trag, o omor şi o pun la sac.

Şi nu trecuse nici jumătate oră de când pornisem la vânătoare!

La un moment dat, ce credeţi că mi se iveşte în cale? Un porc mistreţ. Scot puşca, ochesc, trag, îl omor.

Nu m'am mai putut stăpâni şi l-am întrerupt:

— Uite ce e, Georgescule. Dacă îl bagi şi pe ăsta în sac, te pocnesc de nu mai nimereşti drumul acasă!

— Alte distracţii, în afară de rugby şi de vânătoare, nu te pasionează, domnule Mărescu... Cărţile de-o pildă ?

— Nu joc nici un fel de cărţi, deşi în pustietatea asta, aşi avea destule circumstanţe atenuante. Am pierdut însă odată, prin tinereţe, vre-o trei sute de mii de lei la cărţi şi de-atunci m'am lecuit pentru totdeauna. Nici «Popa prostul» nu mai joc...

— Dar când vii în Bucureşti, ce faci? Te duci pe la un teatru sau pe la un cinematograf?

— Ştiu că n'o să-ţi vie să crezi ceeace îţi spun acuma, dar e adevărat: n'am mai călcat printr'o sală de teatru sau de cinematograf, de mai bine de 10 ani.. De-altfel, deşi locuesc la numai 12 kilometri de Capitală, pe care îi străbat cu maşina în mai puţin de 25 minute, totuşi nu viu în Bucureşti decât atunci când e neapărată nevoie să viu.. La şedinţele Stadiului.. La şedinţele Federaţiei. După cumpărături pentru fabrică. Atât...

Fabrica

Incolo, toată viaţa mea e aici în fabrică. La 5 dimineaţa, — vara şi mai devreme, — sunt în picioare şi muncesc cu multă tragere de inimă... M'ai întrebat adineaori despre distracţii. Pentru mine, îţi mărturisesc sincer, munca este cea mai preţuită distracţie...

Şi, Slava Domnului, este de muncă aici, la Bragadiru...

Vin'o încoace, după mine să vezi şi dumneata...

Timp de o jumătate oră, d. Mărescu nu mai conteneşte făcând prezentările îmbelşugatei personalităţi teritoriale şi technice pe care o au aci întreprinderile Bragadiru...

— Uite, aici sunt magaziile de conserve... Asta e maşina de curăţat morcovii... Colo este un aparat pentru prepararea bulionului... Aici se prepară mazărea. Lăptăria e dincolo. Stai să mergem şi prin fabrica de spirt...

Pretutindeni ne întâmpină o activitate intensă. Armate de ţărăncuţe şi de lucrători, în mijlocul unor munţi de roşii, de ceapă, de vinete, de ardei, de fasole...

Am prilejul să-l văd în exerciţiul funcţiunii, pe «domnul director Mărescu»:

— S'a executat comanda pentru Craiova? Ce e cu Marinescu? Dece n'a venit la serviciu? Nu mai lăsaţi uşile deschise că vă ia mama dracului... Mă, Vasile, cum mai stăm cu găinile? S'a mai furat vreuna?

— Nici una, domnule inginer..

— Fiţi atenţi că le plătiţi...

D. Mărescu nu întârzie să-mi explice cum devine cazul cu... găinile.

— Intr'o lună de zile, ni s'au furat vre-o două sute de găini. Aşa merge treaba, vasăzică, mi-am zis atunci şi — pac, — am amendat toată fabrica... De-atunci, găinile sunt la locul lor. Nu se mai apropie nimeni de teama paznicilor.

— Le-ai dat revolvere ?

— Dă-i naibei cu revolverele, că îmi puteau face buclucuri... Le am dat praştii. Când te-o pocni cu una, nu-ţi mai trebuie nici popă la moarte...

In drum de înapoiere spre birourile fabricei, am ocazia să fiu martor la un flagrant delict de indisciplină... Nişte lucrătoare care îşi găsiseră de vorbă în timpul serviciului cum nu mai ţin minte care lucrători dela lăptărie.....

— Cum te cheamă, fă?

— Alexandrescu Maria..

— Amendă.. Leafa pe o zi..

— Dar tu cine eşti?

— Popescu Margareta..

— Leafa pe o zi..

— Tu de colo, cine eşti?

— Constantinescu Mircea...

— A ăla cu fondul. Nu face nimic Leafa pe o zi...

In momentul când păşim în birou, un funcţionar prezintă raportul unui furt, descoperit de paznicul dela intrarea făbricii:

— Domnule inginer, uitaţi, bucata asta de săpun a fost găsită în sân la Ştefănescu Ana.... A găsit-o Vămanu..

— Hoaţe, domnule.. Ceva de speriat. Dar şi Vămanu ăsta care o caută în sân.. Cine ştie ce căuta el acolo şi a dat peste bucata de săpun.

. . . .

Când am luat din nou drumul Bucureştiului, era ora 6 şi jumătate seara. In maşină, înaintând vijelios prin pânza de întuneric a nopţii, m'a urmărit oboseala dar şi impresiile adunate în cele trei ore petrecute în tovărăşia domnului Nae Mărescu, jucător de rugby, inginer şi conducător destoinic al unei vaste întreprinderi comerciale şi industriale.

JACK BERARIU